

DELAUSKA POLITIKA

POLITIČEN DNEVNIK

Št. 19.

V Ljubljani, sobota 23. januarja 1926.

Leto I.

Izhaja vsak delavnik ob 11. dopoldne.

Uredništvo je v Ljubljani, Breg štev. 12./II.

Rokopisi se ne vračajo.

Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Uprava: Ljubljana, Breg 12. pritličje.

Ček, račun: 14.335. Reklamacije se ne frankirajo.

Naročnina za državo SHS znaša mesečno: v Ljubljani in po pošti 20.— Din, po raznašaleh izven Ljubljane 22.— Din, za inozemstvo mesečno 32.— Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovalne in socialne namene delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. Debelo tiskana beseda stane 1.— Din. Malih oglasov trgovskega značaja, stane beseda 1.— Din. V oglašnem delu stane petitna enostolpna vrsta 3.— Din. Pri večjem številu objav popust.

Kongres Socijalistične partije Jugoslavije.

V ponedeljek, dne 18. t. m. je kasno v noč zaključil svoja dvodnevna zborovanja drugi kongres SPJ. Kongresa se je udeleževalo 49 delegatov. Več organizacij se iz gmotnih vzrokov kongresa ni udeležilo, nekatere so izročile pooblastila drugim organizacijam. Glavno vodstvo stranke je zastopalo 9 članov, kontrolno stranke 3 člani, strankino časopisje 4 zastopniki, žensko sekcijo 1 zastopnica in zvezo socijalistične mladine 1 zastopnik.

Kongres je otvoril v „Del. domu“ s. Blagoje Bračinac, ki se je v svojem nagovoru najprej spominjal pokojnih sodrugov Vilima Bukšeka, dr. Miljutina Živkovića, Velje Stojanovića, pred 25 leti umrlega Tucovića ter sploh vseh članov, ki so se izza zadnjega kongresa ločili s tega sveta. Po njegovem nagovoru se je zbor konstituiral.

Za predsednika zbora je bil izvoljen s. Korač. S. Živko Topalović je nato podal poročilo o glavnem vodstvu stranke in orisal najvažnejše dogodke v gibanju stranke, kakor tudi v splošnem političnem življenju.

S. Divac je očrtal razmere znotraj strankine eksekutive, s. Sava Muzikravić je pa govoril o odnošjih med stranko in strokovnimi organizacijami z zgodovinskega stališča. Nastopil je za najožje sodelovanje stranke in strokovnih organizacij.

Govori vseh poročevalcev so bili sprejeti z živahnim odobravanjem; debata je bila izredno živahna. Po zaslugi vodilnih činiteljev strokovnih organizacij je bila pozno v noč sprejeta nastopna resolucija:

„Dosednje stališče sklepov prvega zedinjevalnega kongresa z dne 18. dec. 1921 potrjuje drugi kongres SPJ, da je za zdravo gibanje delavstva potrebna akcijska in duševna skupnost vseh njegovih oblik. Dalje potrjuje kongres svoječasni sklep, da hoče stranka dejansko podpirati zgradbo enotnih delavskih razredno-bojnih strokovnih organizacij v Jugoslaviji, ki stoje pod organizatoričnim in duševnim vodstvom mednarodne zveze strokovnih organizacij v Amsterdamu. SPJ zato zavrača vse obtožbe, da je katerikoli dala povod za cepljenje delavskih strokovnih organizacij. Nasprotno hoče tudi v bodoče pri vsaki priliki gojiti porajanje čim popolnejše strokovne enotnosti delavskega razreda in njegov popoln organizatorični ustroj.

SPJ se smatra za del splošnega delavskega pokreta v Jugoslaviji in bo kot taka podpirala vse strokovne akcije Zedinjene zveze delavskih strokovnih organizacij v Jugoslaviji ter skrbela za širjenje socijalistične razredne zavesti v delavskih vrstah. Kongres obsoja vsako stremljenje, ki gre za tem, da stvori iz socijalističnega delavskega strokovnega gibanja podlago za nov političen pokret ter pozivlje vse člane stranke, naj se ne dajo zavesti od takih poizkusov.

Medtem se je kongres odločil za formuliranje gospodarske in socialne

Protijudska vlada.

Belgrad, 23. jan. Svetovalec radikalov Aca Stanojević se posvetuje v Belgradu s posameznimi ministri in pripravlja duhove na vladne izpremembe. Vse to dela v očitnem dogovoru s Pašićem, ki se bo baje kmalu vrnil domov. Pašić želi, da bi takoj po svojem povratku izvršil izpremembe v vladi.

Razmotrivanja o novi vladi slove samo na ugibanjih in nihče — tudi najbolj zaupni radikali ne vedo ničesar konkretnega. Gotovo je le, da Maksimovića in Stojadinovića ne bo več v novi vladi. To pa bo tudi ponovni neuspeh Pašićevega absolutizma.

Belgrad, 23. jan. Po vojnem proračunu so predelali v finančnem odboru proračun ministrstva za promet.

Celokupni proračun znaša nad 3 milijarde, seveda pa železničarjem ne bodo zboljšali plač in ne rešili najbolj perečih socialnih železničarskih zahtev.

Proračun je izdelan brez načrta, o smotreni železniški politiki v proračunu ni niti govora.

Madžarski socijalisti nadaljujejo boj.

Budimpešta, 23. jan. Vsa javnost živi sedaj pod vtisom absolutne zmage neustrašene socijalistične parlamentarne frakcije v ogrskem parlamentu. Vsaj je Bethlen pristal na sestavo parlamentarne preizkušne komisije na odločen pritisk socialnih demokratov. Socijalni demokrati bodo v parlamentarni komisiji sodelovali, izdali pa so takoj manifest, v katerem izjavljajo, da bodo svoje zastopnike odpoklicali iz te komisije takoj, kakor hitro bi se opazilo, da hoče vladna večina zavleči in preprečiti popolno razčiščenje afere.

Avstrijski socijalisti in druga Ramekova vlada.

Dunaj, 23. jan. Za novo vlado je podal najpreje Ramek sam vladni program. Sedaj pa je o svojih načrtih govoril tudi novi finančni minister Kollmann. Vsa obečanja in vsi doslej napovedani načrti pa so povsem nezadostni in neprimerni, da bi mogli odstraniti grozno krizo, v kateri se Avstrija nahaja.

Socijalisti so izdelali — kakor smo že svoječasno poročali, samostojen gospodarski program, ki pa sta ga seveda obe vladni stranki s krščanskimi socijalisti na čelu, odklonili.

Zato so seveda socijalisti v najhujši opoziciji in z novo vlado v najhujšem boju.

politike, v smislu referata in resolucije, ki jo je predložil s. Bogdan Krekić. Kongres je oboje soglasno odobril. Resolucijo s. Krekića objavimo prihodnjč.

Glede zvišanja članskih prispevkov glavnemu odboru, ki ga je predlagala finančna kontrola, katere je nato odstopila, se je določilo: Odslej se obračunava glavnemu odboru od 2.50 Din 1 Din, od 5 Din 2 Din, od 10 Din 3 Din, od 20 Din 4 Din, od 30 Din 5 Din.

Lokalna organizacija Maribor je predlagala, da se v smislu sklepov pokrajinskega strankinega zborovanja za Slovenijo osnuje agrarna komisija za končno veljavno izdelavo socijalističnega agrarnega programa. Predlog je bil sprejet z vsemi proti 1 glasu. Novoizvoljeni glavni odbor stranke bo sestavil to komisijo. Kongres je pooblastil novoizvoljeno vodstvo stranke, da posveti največjo po-

Ta manifest pa vsebuje tudi najodločnejšo napoved nadaljnega boja socijalistične stranke. V tem manifestu zagotavljajo socijalisti, da bodo vodili najbrezobzirnejši boj dotlej, da pade sistem. Zahtevajo pa, da se ukine takoj Horthyjevo mesto državnega upravitelja, mesto tega izvoli državni svet, sestavi nova vlada, ki naj se izvoli na podlagi novih volitev potom splošne, enake in tajne volilne pravice. Manifest je vzbudil senzacijo, obenem pa le še povečal strah oslabele kontrarevolucionarne Bethlenove vlade.

Na podlagi svojega gospodarskega programa so izdelali spomenico, ki vsebuje 14 točk in jo večeraj izročili v večji deputaciji, ki jo je vodil dunajski župan s. Seitz, kancelerju Rameku.

Med najvažnejšimi točkami se nahaja zahteva po takojšnji ureditvi eksportne trgovine s sovjetsko Rusijo, zahteva po znižanju obrestne mere, po takojšnji oddaji vseh del, ki jih ima po proračunu izvršiti republika. V pogledu omilitve brezposelnosti pa zahtevajo energično akcijo za produktivno preskrbo brezposelnih, da se pospešuje emigracija delavstva, podaljša šolska doba in izvede starostno in onemoglostno zavarovanje.

zornost ženskemu in mladinskemu gibanju.

Po predlogu verifikacijskega odseka, ki je bil poverjen s sestavo kandidatne liste, so bili v glavni odbor stranke izvoljeni nastopni sodruzi: Vitomir Korač, Nedeljko Košanin, Živko Topalović, Ivanić, Luka Pavićević, Sima Kotur, Nedeljko Divić, Sava Muzikravić, G. Bukšeg, v nadzorstveni svet pa Stojiljković, Brkić, Miloš Timotić (vsi iz Belgrada).

V razširjeni odbor odpošljejo okrožne organizacije še po enega zastopnika, pravtako žensko tajništvo in Zveza socijalistične mladine.

Debate na kongresu so bile silno živahne, vendar je zmaga pri vseh uvidevnosti in ljubezen do stranke, ki želi, da bi sedanje zedinjevalno delo v delavskem pokretu dvignilo in ojačilo strokovno, politično in duševno razredno moč socijalističnega pokreta v celi državi.

Pri predaji spomenice so zahtevali socijalisti skorajšnjega odgovora. Ker bo vlada nedvomno vsaj večji del zahtev odklonila, lahko pričakujemo tekom prihodnjih mesecev srditih in ostrih bojov v parlamentu in v javnosti.

UJEDINJENJE ČESKIH IN NEMŠKIH STROKOVNIH ORGANIZACIJ.

Praga, 23. jan. V Reichenbergu so se vršila pod predsedstvom tajnika Amsterdamske internacionale s. Oudegesta pogajanja, da se ujedinita nemška in češka strokovna zveza. Načelno ujedinjenje so sklenili že leta 1925. Na teh pogajanjih pa se je dosegel sporazum tudi v vseh podrobnih vprašanjih. Ta sporazum morata odobriti še kongresa obeh centralnih zvez. Ujedinjena strokovna zveza bi štela nad pol milijona članov.

OTVORITEV DELAVSKE VISOKE SOLE NA DUNAJU.

Dunaj, 23. jan. Nedavno so otvorili tukaj z največjimi slovesnostmi delavsko visoko šolo. Otvoritveni govor je imel s. Daneberg. Delavska visoka šola bo trajala po 6 mesecev in v prvem letu bo obiskovalo šolo 30 sodrugov iz vseh krajev Nemške Avstrije. Tako si stopoma ustvarja predpogoje, da črpa znanost in vedo. Obiskovalci te šole bodo za časa šolanja popolnoma oskrbovani, delavsko gibanje pa bo potem te šole lahko postavilo na odgovorna in bojna mesta izsolane in izobražene zaupnike in boritelje.

FRANKI — MODA — HABSBURG.

Budimpešta, 23. jan. Drž. pravdnštvo je zaslišalo lastnico enega največjih ženskih modnih ateljejev. Pri tej šivilji in trgovki je naročila koncem novembra lanskega leta Izabella Habsburgova nebroj plesnih toalet in modne konfekcije za približno skupno svoto 100.000 frankov. Pri naročilu pa se je izrecno pogodila kraljevska potomka Izabela, da bo plačala račun v francoskih frankih. Ko pa so razkrinkali falsifikatorje, je Izabela nenadoma to naročilo odpovedala. Sedaj raziskuje državno pravdnštvo, če ni tudi Izabela Habsburgova udeležena pri falsifikatorski aferi.

FRANCA JOZEFA SO POKOPALI.

Varšava, 23. jan. V mestu Zablotowu so morali odstraniti spomenik Franca Jožefa. Spomenik so odstranili z vsemi častmi in slovesnostmi. Pripeljali so k spomeniku šolsko mladino, gasilce, žalujoče ljudstvo, po govorih starih veteranirov so položili spomenik v krsto, okrašeno s cvetjem in jo ob sviranju Radeckijeve koračnice položili k večnemu počitku.

POŽAR V SMODNIŠNICI.

Varšava, 23. jan. V laboratoriju Granstove tovarne, v kateri izdelujejo ročne granate, se je vnel smodnik. Požar je povzročil veliko škodo podjetju, pri tem pa se je težko ponesrečilo nad 40 delavk. Dobile so hude in smrtno nevarne opekline.

Delavska enotnost zmaguje!

Reakcija besni.

Slovenska reakcija, črna, bela in modra besni. Dan za dnevom bruha najogabnejše napade na Združeno strokovno organizacijo in skuša z vsemi sredstvi kakorkoli odbiti težak udarec, ki ga bo prav gotovo dobila 2. februarja.

Revolucionaren proletarijat zbira svojo armado, ki je bila leta in leta raztresena, razcepljena in brez moči. Pod geslom dosledne razredne borbe stopa po dolgih letih neuspehov k prvemu zmagu nad združeno buržoazijo. In že padajo prvi težki udarci žuljavih rok po sovražniku, ki začena šele slutiti važnost in pomen naše nove strokovne politike. Proletarijat, organiziran do sedaj v nešteto strokovnih in stanovskih organizacijah, je likvidiral svoje večidel brezpomembne in škodljive frakcije in grupe in se strnil pod zastavo enotnosti v močno bojno falango z revolucionarnimi parolami. Vrgel se je z vso silo in svežostjo v borbo za Delavsko zbornico. Naloga najzavednejšega dela našega proletarijata, da združi vse razrednozavedne delavce v enotno močno fronto, je naravnost zgodovinskega pomena. Združeno delavstvo bo pohodilo brezobzirno in neusmiljeno vse svoje nasprotnike in po zmagi v Del. zbornici bo razvilo še intenzivnejšo delavnost v vseh smerih, za vse najnujnejše potrebe delavnega naroda. Ta enotni, že sedaj hrupno zmagujoči pokret ne more več oslabeti ali razbiti nobena javna ali tajna sila. Zato besni vsa pisana družba naših nasprotnikov, ker ve, kaj jo čaka. Boje se konsolidacije revolucionarnega pokreta, boje se posledice.

Zmaga v Delavski zbornici bo po »Obznani« prva naša večja zmaga.

Na pohodu smo, še par dni in jasno bo vsakomur, da smo nepremagljivi.

Sodrug! vkup! Z vso silo na delo, da bo uspeh tem veličastnejši!

Delavska zbornica — delavcem!

Kapitalističnim hlapcem vseh branž posmeh in zaničevanje!

Sodrug! — pozor!

Povejte vsem volilecem, da so glasovnice, katere pošljejo po pošti krajevnim volilnim odborom, neveljavne! Krajevni volilni odbori so upravičeni sprejemati glasovnice na dan 2. februarja od volilcev, ki bodo glasovnice osebno oddali.

Glasovnice, katere prejme Glavni volilni odbor za volitve v Delavsko zbornico pred 2. februarjem 1926, bodo neveljavne.

Vse volilce pozivamo, da oddajo glasovnice našim zaupnikom. Te glasovnice bodo predstavniki »Združene delavske strokovne zveze« osebno oddali glavnemu volilnemu odboru v času med 2. in 7. februarjem 1926.

Ne trgajte oddajnih listov s kuverti! V kuverti mora ostati rjava gla-

sovalna legitimacija in naša tiskana glasovnica: Glasujem za listo »Združene delavske strokovne zveze Jugoslavije«.

Volilni odbor ZDSZ.

Pribičević, Zerjav, zakon o zaščiti države, Zaloška cesta, Trbovlje in Del. zbornica. Na nedeljskem shodu se je Pribičević med drugim tudi potrkal na svoja državotvorna prsa in rekel, da je ponosen na to, da je sodeloval pri ustvaritvi zakona o zaščiti države. Te njegove besede je treba podčrtati in razširiti med delavstvo ob času, ko se Zerjav pod firmo »Neodvisnih« v zvezi z g. narodnimi socialisti bori za Delavsko zbornico. Pribičević je duševni oče zakona proti revolucionarnemu proletarijatu, Zerjav je eksekutor tega zakona in Juvan s svojo »stranko« je glasoval za ta zakon v parlamentu. Delavci ne pozabite tega, in ne pozabite tudi Zaloške ceste in 1. junija v Trbovljah — vsi so vas morili, vsi vas morijo, demokraciji in klerikalci. Uničite vse te vaše zaklete sovražnike!

Zerjav, Korošec, Pucelj.

Vsi ti trije gromovniki so se prijateljsko objeli. Vsi iščejo pri reakcionarni RR vladi rešitev pred ljudskim obračunom. Vsi trije se pritožujejo pri Pašiću, da delavstvo ne mara voliti ne črno, ne belo, ne zeleno, ampak rdeče. Vsi so zlezli pod eno marelo. Toda delavska sapa je močna in bo odpihnila črno-belo-zeleno marelo z vsemi tremi ptički pod njo.

Tudi delavke so jim odpovedale.

Klerikalci so se zanašali, da bodo nasleparili vsaj ženske, ki imajo v teh volitvah volilno pravico. Pa tudi tu so se urezali. Tako je n. pr. v tržiški predilnici zaposlenih največ žensk. Naša lista pa je dobila tako v tržiški predilnici kakor tudi v vseh tovarnah v Trzinu absolutno večino glasov. In ker so tu klerikalci zopet popolnoma poraženi, bodo zopet kričali o — terorju.

Maribor — rdeč.

Niso še popolnoma končane volitve v Mariboru in okolici, toda gotovo je to, da bo zmagala lista ZDSZJ z absolutno večino glasov, da bodo poražene temeljito vse tri meščanske liste. To je rezultat discipliniranega in organiziranega dela mariborskih sodrugov. Živelo rdeče mariborsko okrožje.

Koroška glasuje za ZDSZJ.

Tudi na Koroškem bo dobila lista ZDSZJ absolutno večino glasov. Delavci ne marajo glasovati ne za meščanske liste, ne za Bernotovski, ker tudi ta indirektno podpira podjetnike s tem, da razbija delavsko enotnost. Bernot je mislil, da bo razbil rudarje. Pa bodo rajši rudarji razbili in pokopali razkolniški bernotizem. Guštanjski delavci so vsi za ZDSZJ, rudarji v Črni, Mežici in Prevaljah isto tako. Vsi delavski

glasovi na Koroškem gredo v znamenju sloge za listo združenih strokovnih organizacij, ki so edino upravičene, da upravljajo bodočo Delavsko zbornico v interesu delavstva.

Pozor!

Vse kuverte se morajo zbrati na onih zbirališčih, ki jih je določil glavni volilni odbor v svoji zadnji okrožnici. Vse kuverte bo prišel osebno iskat delegat glavnega volilnega odbora. **Nobene kuverte po pošti!**

Na razna vprašanja sporočamo, da bodo gotovo še dobili delavci kuverte v vse one kraje, kamor se doslej še niso dostavile. Šaj za dostavljanje kuvert je časa še skoraj teden dni.

Glavni volilni odbor ZDSZJ.

Kurioza škodljivega birokratizma.

Železničarsko bolniško zavarovanje.

Pri železničarski bolniški blagajni imajo navado ali predpis, kar je pa vsekakor nespametno in nemožno, da stavlja v proračun znesek, ki se bo porabil za bolniško podporo ali hranarino. In seveda, če je proračunska postavka v proračunu za tekoče leto izčrpana, morajo bolniki čakati, dokler pristojni minister ne odobri naknadni proračun, kar traja lahko nekaj mesecev. Tako ravnanje je birokratizem, ki se ne da z ničemer opravičiti, ki pa vendar kruto oškoduje zavarovane železničarje. Vlada si je pridržala pravico, da potrjuje volilne uradnike in jih službeno zaprimega, pa kljub temu uvaža take neopravičljive ovire izvrševanju socialnega zavarovanja. Čas bi že bil, da se odpravijo podobne nezmislivosti.

Delavska zbornica.

Sporedna Delavski zbornici je podjetniška Trgovska in obrtna zbornica. Za Delavsko zbornico prispevajo delavci sami od svojega zaslužka. Za trgovsko in obrtno zbornico sicer plačujejo direktno tudi obrtniki in trgovci, toda indirektno pa delavci in konsumenti. Trgovska in obrtniška zbornica sme sicer razpolagati v tekočem poslovnem letu z zneski po oblastno odobrenem proračunu, toda odloča pa samostojno o svojem imetju in svojih rezervah, dočim Delavska zbornica ne sme. Proračune, ki jih predlaga delavska zbornica v odobrenje popravlja ministrstvo po svoje in po svoje določa, kam naj se nalagajo rezerve. Zakaj je potrebno za Delavsko zbornico tako kuratorstvo? Ali smo delavci manj vredni element v državi. In to kljub vsemu temu, da so tudi tukaj volilni uradniki »potrjeni« od ministrstva.

Socialno zavarovanje za delavce.

Socialno zavarovanje za delavce (doslej imamo samo bolniško in nezgodno) ni prav nič na boljšem. Volilne uradnike in sploh nameščence potrjuje in zapriseza državna oblast,

toda, če kdo kihne, ima že opravka z ministrom za socialno politiko.

To so kurioza birokratizma, ki jih dobra stvar ne more prenesti. Uvedeni birokratizem ovira izvajanje nalog teh ustanov, povzroča nečuvane krivice delavstvu ter ustvarja iz socialnih in delavskovarstvenih ustanov ne boglene uradne aparate mehanične lenobe. Takega kuratorstva delavstvo v moderni, napredni državi ne potrebuje.

Zopet preganjanje.

V Belgradu so začele oblasti znova na debelo zapirati in preganjati komunistično misleče delavstvo in inteligenco. Zaprti so bili vsi znani belgrajski komunistični voditelji in mnogo priprostitih pristašev komunistične stranke. O tem najnovejšem pogromu smo v našem listu že pisali. Aretiranih je bilo doslej menda do sto komunistov. Oblasti nočejo povedati, kaj je bilo vzrok temu nenadnemu, absolutno neutemeljenemu ukrepu. Znano je, da je komunistično gibanje v naši državi vsled zakona o zaščiti države na tleh. Ono ne more javno nastopati, poleg tega se bje v komunističnih vrstah hud boj med posameznimi frakcijami. Že zaradi te svoje sedanje nemoci ne more biti torej komunistično gibanje prav nič nevarno državi, ne glede na to, da ima v vsaki res demokraciji in konstitucionalni državi vsaka stranka pravico do udeleževanja. Najnovejše reakcionarne mere belgrajskih oblasti niso torej prav nič utemeljene. Procesov je bilo že dovolj, preganjanj in obsodb tudi. Kaj še hočejo čuvarji reda? Še več žrtev, še več obsodb? Dovolj je bilo reakcije, dovolj preganjanj. Vse zavedno delavstvo vabimo, da se združi tudi zato, da brani svoje preganjane sobojevnike, da brani svobodo, da zlomi vsako reakcijo.

Navodilo za udeležbo pri pogrebu s. dr. Periča

Ljubljansko delavstvo, ki se udeležuje pogreba blagoga pokojnika, se naj ravna tako-le:

1. Udeleženci pogreba se zbero ob 3. uri popoldne v Dalmatinovi ulici, kjer se uredi izprevod.

2. Organizacije in korporacije s prapori in venci se uvrste v izprevodu pred križem.

3. Vodstvo rediteljske službe je poverjeno sodr. Vrankarju. Reditelji bodo nosili oznake rdeče barve na rokavih. Udeležence prosimo, da sledi njihovim navodilom.

Pozivljamo vse ljubljansko delavstvo, da se udeleži pogreba pokojnika in mu s tem izkaže čast, ki jo zasluži kot eden najidealnejših prvoboriteljev za proletarske interese in kot kremenit značaj.

Slava njegovemu spominu!

Charles Dickens:

Božična pesem

v prozi.

V trenutku, ko položi roko na kljuko, ga pokliče tuj glas po imenu in mu veli vstopiti. On uboga.

Njegova soba je. O tem ni nobenega dvoma. A čudovito se je spremenila. Na stenah in stropu visi toliko zelenja, da je pravi gaj; povsod se iskrijo svetle, biserne jagode. Gladko listje bodičja, omele in bršljana odbija svetlobo liki tisočera raztresena ržcala; navzgor po dimniku sluči tako močilen plamen, kakor ga ni videla in bližala ta bedasta okamenina nikoli v času Scroogeja ali Marleya ali mnogo, mnogo minolih zim. Na tleh so nakopičeni v obliki nekakega prestola: purani, gosi, divjačina, perotnina, ogromne kračje, prašički, dolgi venci klobas, pastete, pudingi iz rozin, sodčki ostrig, žareči kostanji, rdečelična jabolka, sočne pomaranče, medenosladke hruške, velikanški kolači in lonci vrelega punča, da je soba polna prijetnega vonja. Lagodno zleknjen sedi na tem prestolu v vsem veličastvu veseljak ogromne postave; v roki drži gorečo plamenico, po obliki slično rogu obilnosti, visoko pred sabo, da obsije njena svetloba Scroogeja, ko pogleda izza vrat.

„Vstopi!“ mu ukaže duh. „Vstopi in me spoznaj bolje, človek!“

Scrooge plaho vstopi in povesi glavo pred duhom. Nič več oni trmast Scrooge, kakor je bil;

dasi sijejo oči duha jasno in ljubeznivo, se noče z njimi srečati.

„Jaz sem duh letošnjega Božiča,“ dé prikazen. „Poglej me!“

Scrooge stori to z vso spoštljivostjo. Duh je odet s preprostim zelenim plaščem, obšitim z belo kožuhovino. Ta obleka visi na njem tako ohlapno, da so njegove široke prsi gole, kakor da jim je za malo, umetno se varovati ali prikrivati. Tudi noge, vidne med širokimi gušmi obleke, so gole; na glavi nosi za pokrivalo samo venec bodičja, obloženega tuintam z leskečimi svečami. Temnorjavi kodri so dolgi in odkriti; odkriti, kakor njegov vedri obraz, iskrene oči, odprta roka, zvonki glas, neprisiljeno vedenje in dobra volja. Opasan je s starodavno nožnico; a meča ni v njej in nožnica sama je vsa zarjavela.

„Ti še nisi videl meni podobnega!“ pravi duh. „Nikdar,“ odgovori Scrooge.

„Še nisi nikdar občeval z mlajšimi člani moje družine; mislim svoje starejše brate (kajti jaz sem zelo mlad), rojene zadnja leta?“ nadaljuje prikazen.

„Mislim, da ne,“ reče Scrooge. „Obžalujem. Si imel mnogo bratov, duh?“

„Več kakor osemnajststo,“ odvrne prikazen. „Strašna družina, kdor zanjo skrbi!“ zagode Scrooge.

Duh letošnjega Božiča vstane.

„Duh,“ pravi Scrooge ponižno, „pelji me, kamor ti drago! Minolo noč sem šel prisiljen in zve-

del sem nauk, ki zdaj učinkuje. Če me imaš nocoj česa naučiti, hočem to priliko izrabiti.“

„Dotakni se mojega plašča!“

Scrooge stori, kar mu je ukazal, in ga trdo zgrabi.

Bodičje, omela, rdeče jagode, bršljan, purani, gosi, divjačina, perotnina, meso, prašički, klobase, ostrige, pastete, pudingi, sadje in punč, vse mahoma izgine. Izgine tudi soba, ogenj, rdeča žerjavica, noč, in oba stojita božičnega jutra na mestnih ulicah, kjer svira, sicer ne umetna, vendar živahna in prijetna godba kopač in lopat, strgajočih sneg s tlaka pred stanovanji in streh, odkoder ropoče na cesto in prši v umetne male meteze.

Pročelja hiš so dovolj črna in okna še bolj v nasprotju z gladko belo snežno odejo streh in bolj zamazanim snegom tal, ki je razoran od težkih koles voz in vozičkov v globoke brazde; brazde, ki se na križiščih velikih cest seka jo in sekajo stotokrat in zavijajo žlebe, ki se izgubljajo v gostem, žoltem blatu in ledeni vodi. Nebo je zastrito in najkrajše ceste izginjajo v umazani megli, pol tali, pol zamrzli, koje težji delci dežijo v plohi sajavih drobcev, kakor bi se vneli soglasno vsi dimniki Velike Britanije in plapolali po svojih mili volji. Nič posebnega veselega ni ne na podnebu, ne na mestu, a čez širno plan se razliva neka blaženost, tuja najčistejšemu poletnemu zraku in najsvetlejšemu poletnemu solncu.

(Dalje prih.)

Kultura.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

Drama.

nedelja, 24. jan.: Ob 15. »Zapeljivka«, ljudska predstava po znanih cenah, izv. — Ob 20. »Druga mladost«, ljudska predstava po znanih cenah, izv.

Opera.

nedelja, 24. jan.: »Eva«, ljudska predstava po znanih cenah, izv.

Ako ni posebej omenjen čas, se vrše predstave v drami ob 20., v operi ob 19.30.

Premijera v ljubljanski operi bo, kakor smo že naznanili, v soboto dne 23. t. m. ob pol. 8. zvečer. Vprizori se prvič na slovenskem odru komična opera slavnega italijanskega skladatelja Wolfa-Ferrarija »Zvedave ženske«.

Na nedeljsko predstavo v »Narodnem gledališču« v Ljubljani opozarjamo izvenljubljansko publiko. V nedeljo, dne 24. t. m., bodo tri predstave, in sicer dve v drami in ena v operi. Popoldne ob treh je v vsakem gledališču ena predstava. V operi se poje Foersterjeva opera »Eva«. V drami se začne prav tako ob treh nova Golarjeva štiridejanska igra »Zapeljivka«, kjer igra naslovno vlogo ga. Juvanovca, ki je obhajala s to igro svojo petindvajsetnico. V ostalih vlogah nastopijo najboljši člani dramskega ansambla. Zvečer ob 8. bodo igrali v drami češko veseloigro »Druga mladost«, ki je žela pri vseh dosedanjih vprizoritvah množico smeha in zabave.

II. muzikalno predavanje, ki nosi naslov »Glasba Francozov«, se bo vršilo v nedeljo, dne 24. januarja ob 11. uri popoldne v dvorani »Filharmonične družbe«. Točke sporeda tvorijo izključno skladbe francoske glasbe. Pri tem muzikalnem predavanju sodelujejo: koncertna pevka ga. Cirila Škerlj-Medvedova, pianist dr. Danilo Švara in člani opernega orkestra Bravničar (gosli), Šusteršič (gosli), Jeraj (vijo-la), Müller (čelo), Mally (kontrabas), Edelmann (trobenta). Uvodno besedo o francoski glasbi govori g. Matija Bravničar. Spored predavanja samega je izredno pester in zanimiv, posamezne točke navedemo še v našem listu. Koncertni spored stane 250 Din, predavanje samo je namenjeno izključno mladini srednjih šol ljubljanskih. Predprodaja sporedov v Matični knjižarni.

Petdesetletnica Kettejevega rojstva. Dne 19. jan. 1876. se je rodil na Premu (na Notranjskem) učitelju Ketteju sin Dragotin, ki so mu določile rojstne usode pesnika. Na znotraj tako bogato, na zunaj pa proletarsko življenje, je izdihnil v grobnici naših poetov — v stari ljubljanski »cukrarni«. Umrli je star 23 let. Da je živel dalje, bi imeli Slovenci v njem brez dvoma enega največjih pesnikov. Petdesetletnice njegovega rojstva se ni spomnil noben slovenski list. Bodi na tem mestu izrečena slava njegovemu spominu!

Gledališče v Rusiji. Na dan dekabrski jubileja (28. decembra, po čemer je imela ta stranka ime), so uprizorili v moskovski »Veliki operi« Zolotarjeve »Dekabriste«. Godba nove opere pa občinstvu ni ugajala. Pravtako ni našla dopadanja publike znana igra Bergerjeva »Vesoljni potop«, ki jo je uprizorilo židovsko gledališče »Habima« v Moskvi. Moskovsko operno gledališče, ki nosi ime Šaljapina, je pred kratkim predstavljalo Musorgskega nedovršeno opero »Soročinska jarmarka«.

PLANISKI PLES

1. februarja 1926

v Narodnem Domu!

Reakcija ali — diktatura nad svobodo znanosti?

Lani menda, je bilo upokojenih več zagrebških vseučilišnih profesorjev. Pa ni bilo posebnega odpora v javnosti. Sedaj je pa bilo že zopet upokojenih devet profesorjev na istem vseučilišču. Zadnjič so bili odstavljani štirje profesorji zaradi politike; kakšen vzrok pa ima sedaj Radić in njegova vlada za tak korak, to je uganka. Javnost ima pravico, da zahteva pojasnilo. Ves kulturni svet stoji na stališču, da mora biti znanost svobodna. Če so nekdaž sezgali Galileja ali Bruna, še to ni razlog, da bi smeli danes molče justificirati znanost namesto znanstvenikov. Resnica je sicer, da se znanost in veda ne ujemata z nazori in prakso reakcionarnih politikov in narodnih gospodarjev, toda s tem še ni postavljena resnica na glavo, da bi imele klike s starimi svetovnimi naziranjmi prav, znanost pa ne. Znanost in veda se razvijata na podlagi študija in praktičnih izkušenj ali tez ter kazeta pot razvoju. Družba ali država, ki tega ne razume, je sterilna, je do mozga konservativna in reakcionarna, ki meni, da bo s svojim naziranjem in s svojimi klikarskimi intrigami ustavila napredek. Toda taki upi so za bodočnost — prazne sanje. Proti taki prosvetni politiki moramo najodločnejše protestirati. Gotovo je že sedaj, da ako se ne bo javnost uprla, bodo sledili usodi zagrebških profesorjev tudi ljubljanski in drugi.

Križem sveta.

Najdragocenejša železnica na svetu se nahaja v Mehiki. Tračnice so postavljene na mahagonski les, za zgradbo mostov in državnih poslopij so uporabili bel mramor. Na neki stranski rabljali ebenovino, ki so jo okovali s srebrom (če je le res!). Seveda tega niso delali radi potrošnje (luksuza), temveč ker je tam takega materiala v izobilju.

Turške telefonistkinje stavkajo. Turške telefonistkinje so bile nameščene še le pred kratkim na svojih mestih, a so se takoj potegnile za svoje socialne pravice in to v zelo ostri obliki. Telefonski monopol v Carigradu ima neka angleška družba, ki svoje nameščence plačuje skrajno slabo. Nastopile so stavko in zahtevale zboljšanje svojega gnojnega stanja. Telefonski promet v Turčiji počiva.

Delavski tisk. V Zedinjenih državah ameriških izhaja preko 600 delavskih listov, od katerih jih največ izdajajo sindikalne zveze. Ameriška federacija dela izdaja štiri osrednja glasila.

Mile zime. Zgodovina, ki popisuje vremenoslovje, se predvsem zanima za ekstreme; tako segajo poročila o muhavosti vremena do šestega stoletja po Kristu. Baje je meseca januarja l. 582. cvetelo drevje. Tudi leto 1172. je bilo izredno toplo; cvetja je bilo polno po Franciji in Nemčiji, da ne govorimo o Italiji l. 1287. so se dečki kopali v Bodenskem jezeru. Nato so sledile same mile zime, in l. 1289. je o Božiču cvetelo drevje kot v maju. V letu 1302. je bilo samo dva dni mraz. V devetnajstem stoletju sta bili posebno topli leti 1806. in 1811., v dvajsetem pa izjemski par dni letošnje zime skoro ne poznamo mrazu.

Ko so l. 1600 znašli tkalski stroj na kolesih in z mehaničnim pogonom, ki je znatno olajšal in poenostavil proizvodnjo tkanin, so nastopile proti njemu civilne oblasti. Cesarica pisarna v Nemčiji je ponovno izdajala naredbe, ki prepovedujejo uporabo tkalnega stroja v Nemčiji. Najprej so ga priznali na Saškem, ko je trebalo vzpostaviti gospodarstvo, ki je toliko trpelo vsled sedemletne vojne. Torej poldrugo stoletje so potrebovale oblasti, da so spoznale pomen tako važne iznajdbe.

Ljudska visoka šola v Ljubljani. Prvo predavanje je v nedeljo, 24. t. m. ob 10. uri popoldne v univerzitetni zbornici. Predava g. dr. I. Pregelj »O moderni literaturi«. Vstop prost, prostovoljni prispevki se hvaležno sprejemajo.

Dnevne novice.

Ob mrtvaški postelji župana s. dr. Periča. Na mrtvaški postelji z rdečim šopkom v roki počiva prvi ljubljanski delavski župan. Z bolezijo se poslavljajo od njega rod-bina, sorodniki, pa tudi delavstvo in drugo občinstvo, ki ga je poznalo in ve, da je bil kremenit značaj v življenju. Načeloval je občini ljubljanski nad 16 mesecev od neprestanem preganjanju, ob neprestanem oviranju v komunalnem delu in ob neprestanem klevetanju in demagogiji naperjeni proti njemu in njegovemu delu. In vendar, če prelistamo zgodovino njegovega delovanja, njegove načelnosti, ne najdemo nikjer madežev, ki so mu jih podtikali. Ni bila ne lepa ne častna ona kampanja nasprotnikov, nobenega dokaza ni bilo za njihove očitke. Še danes, ob mrtvaški postelji skušajo ti listi, ki jih ta dan nočemo imenovati, pokazati sodr. Periča kot človeka, ki je imel druge lastnosti kakor jih je imel, in to z očitnim namenom, da zasenčijo spomin nanj, spomin na njegovo socialno delo v Ljubljanski občini in v delavskem pokretu. Sodr. Perič ni bil v svojem značaju mehak, v stranki je bil vedno za močan in zaveden delavski socialistični pokret. Naprednjak je bil, toda naprednjak v socialističnem zmislu. Spoštoval je vedno disciplino napram sebi in napram naši organizaciji. Vi pa tam okolo, ki ste vodili boj proti njegovemu koristnemu delovanju in stremljenju skoro štiri leta, dvignite se vsaj v tem trenutku vsaj za ped višje iz čustvenih in miselnih nižin, v katerih živite. Na mrtvaški postelji počiva naš Perič, s šopkom rdečih rož v roki. Mi vemo, kakšen in kdo je bil. Zato ga ohranimo v najlepšem spominu kot človeka in kot sobojevnika.

Vse sodruge vabimo ponovno, da se korporativno udeležijo pogreba sodr. Ljudevita Periča, ki bo danes ob pol 4. pop.

Odbor dobrovoljske organizacije vabi vse dobrovoljce, da se polnoštevilno udeležijo pogreba tovariša dobrovoljca dr. Periča, ki se bo vršil v soboto 23. ob pol štirih popoldne.

Prvi semester zaključijo po odredbi prosvetnih oddelkov za ljubljansko in mariborsko oblast osnovne šole dne 23. jan., mesčanske šole pa radi uvedbe novega učnega reda dne 30. jan. ter prično drugi tečaj dne 3. februarja.

Delavska akademija. Mesto običajnega predavanja je priredila »Delavska akademija« 21. t. m. ob 7. zvečer v »Mestnem domu« recitacijski večer s sporedom iz slovenskega pesništva. Večer je otvoril s. Kocčvar, ki je uvodoma posvetil nekaj besed preminulemu s. dr. Periču, kateremu je zbrano delavstvo zaklicalo trikrat »Slava«. Nato je spregovoril par besed kot uvodni komentar k pesnikom, ki so bili v sporedu. Kot prvi recitator je nastopil s. Biteznič z dobro naštudirano Aškerčevno pesmijo: »Delavčeva pesem o premoči«. Nato je sledila gđ. Gabrijelčičeva s pesmijo Mileta Klopčiča: »Plamteči okovi«. Lepo umevanje pesmi je dovedlo recitacijo do velikega efekta. S. Klinčeva je izvrstno podala »Križantemo« istega pesnika, kakor tudi ljubko »Župančičevo« »Dete čebļa«. Sledila je Župančičeva humorja polna pesem »Kvartoperci«, ki jo je efektno recital s. Biteznič. Kot zadnji je nastopil g. Debevec. Temeljito znanje in mirni globoki glas mu je omogočil, da je dovršeno recital črtico »Otroci in starši« iz Cankarjevih »Podob iz sanj«. Istotako je dovršeno podal Seliškarjevo pesem »Pogreb«, pri kateri je na koncu tudi glasovno podčrtal oni znani prelom. Zadnja točka je bilo recitiranje refleksije ameriškega delavca, pesnika Mola, ki jo je isti recitator izvrstno podal. Po sopredu je delavski zbor zapel par lepih pesmi. Vse točke so žele burne aplayze. Navzočih je bilo kakih 150 delavcev in delavk.

Državna pravdnika kličejo na pomoč, da bi se oprali. Tajnik narodnih socialistov, gospod Kravos, ki kandidira tudi na nezavisni listi narodnih socialcev in demokratov, je ovadil s. Vernika, ker je pri Bonaču vzel glasovnice, s katerimi so hoteli manipulirati narodni socialci, ter jih oddal v strokovni komisiji, ki jih je potem poslala glavnemu volilnemu odboru s primernim opozorilom ter priporočilom, da jih osebno

vroči zopet delavcem in delavkam, katerim jih je pobrala neka nameščenska. Posledica te ovadbe je bila ta, da se je izvršila večeraj dopoldne v strokovni komisiji sodna preiskava, ki pa ni ugotovila nič drugega, kakor da je strokovna komisija proti potrdili oddala vse glasovnice, ki jih je prejela, glavnemu odboru na razpolago. Čuden običaj imajo torej narodni socialci, da iščejo pravico pri oblasti tudi tedaj, če jim kdo meša štrno pri njihovih manipulacijah, v varstvo poštenosti pri volitvah v Delavsko zbornico.

Vezilje, ki so vajene vezti z zlatom, naj javijo svoj naslov po dopisnici Državnemu osrednjemu zavodu za ženski domači obrt v Ljubljani, Turjaški trg 4/L. Ker gredo razne velike dobave v inozemstvo, se bo skušalo organizirati delo doma, ker imamo precej spretnih vezilj, ki bi lahko prevzele razna naročila.

Kako je na Veliki Planini? Ker mnoge turiste, zlasti pa naše smučarje in ostale zimske športnike zelo zanima, kako je na Veliki Planini, podajamo kratko situacijsko poročilo iz Velike Planine (1555 m) od 20. t. m.: Snega na Veliki Planini je sedaj dovolj; snežilo je močno od 14. do 17. t. m. popoldne. Padlo je 80 cm snega, deloma na 20 cm staro podlago. V snegu je Pršič, smuka idealna. Vreme 20. t. m.: Nebo oblačno, malo severa. Velika Planina brez megle. Pot na Veliko Planino je dobro shojena, tako da pride na Veliko Planino lahko vsak pešec brez smuč. Koča je dobro preskrbljena z vsemi živili in vedno oskrbovana.

Koliko kovane drobiža je stranka dolžna naenkrat prejeti? Delegacija ministrstva financ v Ljubljani objavlja uradno: Po čl. 8 »Pravilnika o kovanju uradnega zlatega denarja in o kovanju drobiža« z dne 18. novembra 1924. l. br. 34.010 niso niti državne niti samoupravne blagajne in tudi ne drugi vezani, sprejemati izplačilo nad 100 Din v novcih po 1 Din, nad 500 Din v novcih po 2 Din. Po čl. 5 »Zakona o kovanju drobiža iz nikla in gance« z dne 30. decembra 1921. niso primorani sprejemati ne posamezniki ne državne blagajne ob istem izplačilu drobiža po 10 para več nego za 10 Din in drobiža po 5 para ne več nego za 5 Din. Pravilni zakon sta dobesedno objavljena v »Uradnih listih« št. 116-366 z dne 13. decembra 1924. in št. 114-368 z dne 4. novembra 1922.

ŽIKA

je najboljša žitna kava!

Tavžent rože, lipov cvet duhteč, ajbiš tudi mnogemu je všeč, vendar zdaj spoznal je svet: »Buddha« čaj je cvetov cvet! 75

Premetena tujka, še mlada in dokaj lepa, z angeljskim imenom Angela, je gospej Heleni Kokalj v Celju ukradla 1 modro obleko z belimi štrikotniki, 1 belo spodnje krilo s čipkami, 1 ročno torbico iz rjavega usnja z gotovino 25 Din, 1 malo ogledalo in 1 žepni robec v skupni vrednosti 800 dinarjev. Tatica se je znala spretno izogniti zasledovanjem in je policija še do danes ni mogla ujeti.

Premeten trgovec je vsekakor Črtanec, doma v bližini Viča. Ponudil se je posestniku Kozamerniku iz Stranske vasi pri Dobravi, da mu preskrbi jako poceni železne, pocinkane cevi za vodnjak, in sicer v Šiški. Za take manipulacije je pa treba denarja. Zato si je na račun vzel 1000 Din, nato pa še 625 Din. Za 21. januar sta se domenila, da cevi dobi v Šiški in naj ga počaka pred šišensko cerkvijo. Kozamernik se je pripeljal z vozom in čakal in čakal. Črtanec ni bilo od nikoder. Ko ga je iskal na domu, so mu povedali, da je že zgodaj zjutraj izginil, seveda z denarjem.

Policijska kronika. Dne 22. jan. t. l. so bile izvedene sledeče aretacije: 1 radi pijanosti in zasledovanja v policijskem dnevniku, 1 radi zasledovanja v policijskem dnevniku in vložene sledeče ovadbe: 1 radi tatvine premoga, 1 radi goljufije, 1 radi pretepa, 2 radi

kaljenja nočnega miru, 3 radi lovenja ptičev pevcev, 16 radi prestopka cestno policijskega reda, 1 radi prekoračenja policijske ure, 1 radi prekoračenja obrtnega reda, 4 radi prekoračenja predpisov o poslovnih urah v trgovinah, 1 radi anonimnega pisma.

Šport.

Proletarski mladini!

Po težki krizi, ki je za nami, hočemo pričeti v letošnji sezoni z resnim delom tudi na športnem polju. V vseh naprednejših državah je šport med delavstvom že globoko razvit: čas je, da se zganemo i mi ter pokažemo, da smo bili majhni, ker smo se sami zaničevali.

Proletarska mladina!

Sila velikih idej, ki nas vežejo, zahteva trdnih tal, zdravih in močnih ljudi, če naj postane resnica. Tega se zaveda danes ves svetovni proletarijat ter posveča zato čim večjo skrb ravno telesni vzgoji.

Česa potrebuješ bolj ko solnce, zraka, ti ki delaš v temnih, zatohtih prostorih, ki koplješ pod zemljo in vi vsi ostali mladi roboti, ki prodajate svoje zdravje za vsakdanji kruh? Česa?

Za vse dovolj gorkote ima solnce, pravična narava ne odteguje zraka nikomur, tudi tebi ne, revnemu delavcu!

Solnce, luči, je treba nam, mladim proletarcem, da vzrastemo močni in zdravi. Da spoznamo sebe in življenje okoli nas, da doživljamo to spoznanje, da bomo sami silni, neomajni hrasti, ki bomo znali kljubovati in hoteli zmagovati.

Podpisani pripravljalni odbor si je nadel nalogo, da zbere okoli sebe vse delavske športne klube Slovenije v enotno zvezo, popolnoma ločeno od sedanjega meščanskega saveza, in je razposlal v teh dneh tudi že splošen načrt svoje zamisli delavskim klubom, ki so mu znani. Klube, ki tega načrta niso dobili, prosimo, da nam sporoče v to svrhu svoj naslov. Vsak klub naj ta načrt, ki je gotovo še nepopolen, natančno preštudira in nam najkasneje do 15. februarja javi svoje načelno stališče, svoje event. pomisleke in dodatne predloge. Na podlagi vsega tega bomo skušali ustvariti čim trdnejši temelj za uspešen razvoj delavskega športa.

Izrečno pozivamo pri tej priliki tudi še vsakega posameznega izmed vas, sodrugi, ki ima razumevanje in

resno voljo, da nam pomore pri tem delu. Prav posebno dobrodošli oni, ki bi se hoteli aktivno udeleževati v nogometu, lahki in težki atletiki itd. Prijavite se!

S skupnim močmi bomo in moramo dvigniti delavski šport tudi pri nas v ponos proletarskega razreda.

Na delo, sodrugi!

Pripravljalni odbor »Delavske športne zveze« »Svoboda«. (Vprašanja, prijave etc. je pošiljati do naslednjega na naslov: Milan Vičič, Ljubljana, Jurčičev trg 2-II).

Zagorje ob Savi.

Naznanilo. Vodstvo Zveze rudarjev Jugoslavije v Zagorju ob Savi, je z ozirom na razne pritožbe, ki prihajajo od strani upokojencev, vdov in sirot, da so eni dobili običajno izredno podporo od pokrajinskega pokojninskega sklada za rudarje, drugi pa zopet ne, posredovalo pri imenovanem uradu in je dobilo od istega sledeče pojasnilo: 1. V smislu tozadevnega sklepa sosvet se imajo dovoljevati podpore le onim staro-upokojencem, vdovam in sirotam, ki razun pokojnine in doklad iz Pokrajinskega pokojninskega sklada, nimajo drugih vzdrževalnih sredstev. Izključeni imajo torej biti vsi, ki imajo neprimičnine, pridobitno delo, prevžitek, podporo svojcev itd. Torej vsi prizadeti, ki nimajo spodaj navedenih dohodkov se naj direktno obrnejo na Pokrajinski pokojninski sklad za rudarje v Ljubljani ali pa na vodstva Z. R. J. v posameznih podružnicah. — 2. Z ozirom na sedanjí odpust vseh staro-upokojencev pri Trb, družbi ali event. tudi pri drugih rudnikih je tudi podpisano vodstvo posredovalo pri imenovanem uradu in je dobilo sledeče pojasnilo: Draginjska doklada teh staro-upokojencev se izposluje od Pokrajinskega pokojninskega sklada najhitreje na ta način, da dotični odpušeni-upokojenci pošljejo na upravo tega sklada potrdila obratnega vodstva dotičnega obrata katerega dne so bili odpušeni od dela. Ali pa če pošljejo ta potrdila na vodstvo Z. R. J. po podružnicah ali pa na centralo v Zagorju. — Vodstvo.

Črna.

Delavska akademija. »Del. tel. in kulturna zveza Svoboda« v Črni priredi skupno s črnskim salonskim orkestrom v soboto 30. jan. 1926. v vseh gornjih prostorih gostilne Franca Krulca v Črni veliko akademijo z nasled-

njim sporedom: 1. R. Erlenberg: J'pen-se, gavota, svira orkester; 2. člani skupine na stoli; 3. V. Purmo: Bela Ljubljana, valček, svira orkester; 4. člani: devetorka, skupinske proste vaje; 5. J. Verbič: Večerno žuborenje, romanca, svira orkester; 6. vad. zbor: vaje po francoskem načinu boksa; 7. V. Kovačič, svira orkester. — Odmor. — 8. Fidelio Finke: Modra vijolica, svira orkester; 9. Marmornati kipi (žive slike), novost; 10. J. Fučik: Sanjski ideal, svira orkester; 11. Delavec Trpin, alegorična slika; 12. J. Fučik: Triglav, koračnica, svira orkester. Nato ples, godba, prosta zabava. Vstopnina 10 dinarjev. Začetek ob 8. uri zvečer. — K obilni udeležbi vabi

Odbor.

Prekmurske novice.

Ljutomer. V nedeljo se je vršil pri nas dobro obiskan protestni shod, na katerem so navzoči ogorčeno protestirali proti nameravanemu demontiranju socijalne politike ter ukrenili vse potrebno, da bo delavstvo pri volitvah v Del. zbornico zmagalo. Na shodu je bila soglasno sprejeta naslednja resolucija: »Delavstvo iz Ljutomera in okolice, zbrano na javnem shodu, dne 17. januarja 1926, najenergičneje protestira proti nameri belgrajske vlade, da se odpravijo posredovalnice dela, zaščita dece, mladine, zaščita vdov in sirot in sploh okrine socijalno politične ustanove in pridobitve. Zahtevamo od centralne vlade, da vse že obstoječe inštitucije obdrži, ter jih po modernih socijalnih principih reorganizira, da bodo odgovarjale vsem predpisom moderne socijalne zakonodaje. Zahtevamo, da se take in enake ustanove vpostavi tudi v okrajih, kjer še ne obstojajo, ozir. kjer to del. interesi zahtevajo. Delavstvo iz Ljutomera pozivlje vse delovno ljudstvo v svoji okolici, da skupno z ostalim delavstvom v državi brani vse po vojni pridobljene pravice, ki so vsled reakcijskega meščanskega vladarstva ogrožene.« — Glede volitev v Del. zbornico, pozivljamo vse delavce-trpine brez razlike spola in stanu, da glasujejo za listo: »Združene delavske strokovne zveze Jugoslavije, ki je edina zastopnica delavstva in njegovih interesov.

Nadalje pozivljamo vsakega delavca, nameščenca in uslužbenca, da pristopi k svoji strokovni organizaciji, da si združno z ostalim delavstvom izvojuje svoje pravice in sploh boljše življenjske pogoje.

Hrastnik.

Z ozirom na notico objavljeno v »Slovenec« z dne 17. jan. pod naslovom »Boj za trboveljsko občino«, odgovarjamo glasilu (S)lovenskih (L)judskih (S)leparjev, da ste se pri sedanjih volitvah v Del. zbornico vsaj pri nas v Hrastniku nepričakovano razblinili v nič in da vas pri nas nič več ne bo. Dopisnika dotične notice je globoko v sree zadela zlasti hrastniška mladina organizirana v svoji proletarski kulturni organizaciji »Svoboda«, zato hoče ta človek na indirekten, prikrit način opozoriti polit. oblasti na našo »Svobodo«, češ, da ona nekaj odločuje o smernicah in o delu, ki se tiče splošnega delavskega gibanja in ki je več ali manj političnega značaja. Pravimo, da ako vsak posamezni član »Svobode« poleg dela v svoji kulturni organizaciji, izpopolnjuje še ostala za delavske interese važna opravila, ni še rečeno s tem, da se »Svoboda« sama vtika v politične posle in zadeve, pa čeprav izvršuje to delo njen najagilnejši član. Vaše indirektno denunciranje ne more torej doseči svojega čednega namena. Zlasti ker hrastniška »Svoboda« ni sklepala nikakršnih kompromisov z nobeno stranko, niti jih nikomur prekriževala, ker je ona zaenkrat še samo kulturna organizacija, ki stremi le za vzgojo značajnih borcev za lepšo in boljšo bodočnost. Tako je pri nas, če je tako tudi pri vaši omladinski buržujski lažikulturni organizaciji, je za nas postranska stvar. Rečemo pa vam: izkoriščano razredno-zavedno delavstvo maršira danes enotno in ponosno z bistrim duhom in vedrim čelom za svojo rdečo zastavo, za svojim ciljem. In to kljub vsemu! Kljub raznim klerikalnim in demokratskim demagogom in zavajalcem, v kljub reakciji in bedi. Nič vas ne reši več: ne dopisi, ne ovadbe, ne Zaloške ceste. Porazili vas bomo, ker smo sedaj enotni in zato močni.

MALI OGLASI.

Razno.

Vinograd

z zidanico blizu Litije se proda. Pisma pod »Zidanica« na upravo lista. 48

Sodavičarska naprava se proda. Pisma pod »Sodavičar« na upravo lista. 46

Sode

od 1500 l do 3000 l kupim. Ponudbe pog. »Sodi« na upravo lista. 79

Kupim dobro, pristno belo in rdeče

vino

dolenjskih in štajerskih gor. Ponudbe pod »Vino« na upravo »Delavske Politike«.

ŽIMNICE

matrace, posteljne mreže, železne postelje (složljive), otomane, divani in tapetniške izdelke

nudi najceneje

RUDOLF RADOVAN,
tapetnik

Krekov trg št. 7
poleg Mesnega doma

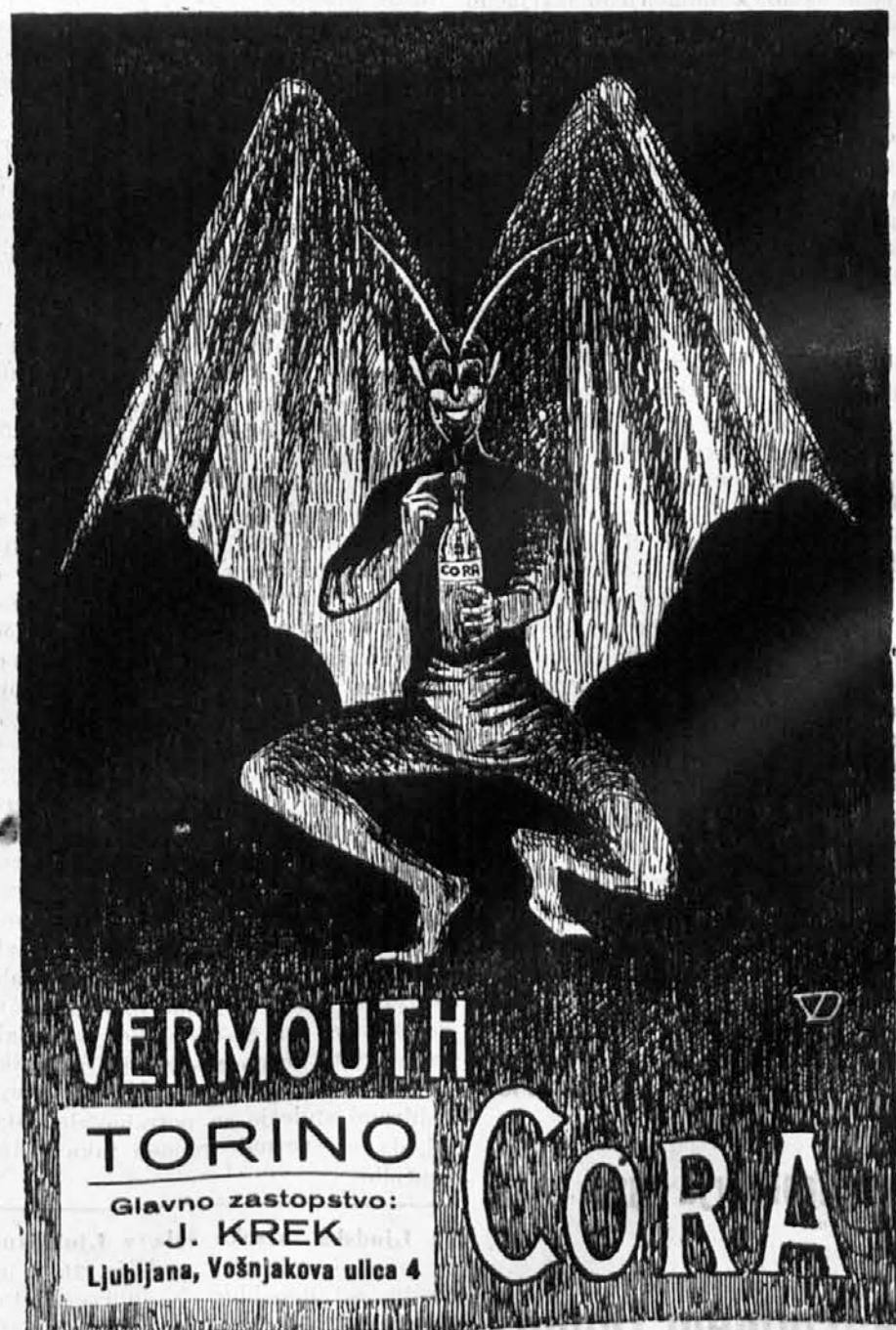
Klub bivših občinskih odbornikov SSJ v Ljubljani, naznanja, da je v četrtek, 21. t. m. ob 10 uri dopoldne preminul sodrug

Dr. Ljudevit Perič

bivši župan ljubljanski in član Kluba občinskih odbornikov SSJ v Ljubljani.

Preminelega prvega ljubljanskega delavskega župana in odličnega komunalnega sodelovalca ohrani v trajnem in častnem spominu

Klub občinskih odbornikov SSJ v Ljubljani.

VERMOUTH
TORINO
Glavno zastopstvo:
J. KREK
Ljubljana, Vošnjakova ulica 4

CORA